

OP REIS IN EIGEN STAD

EEN DAGJE NEDERLAND IN ANTWERPEN

Intro

Op reis in eigen stad: een dagje **Nederland** in Antwerpen. We hopen dat deze wandeling Vlamingen en Nederlanders weer een stukje dichter bij elkaar brengt. Want buurten vinden wij allebei gezellig.

Al spreken we dezelfde taal toch begrijpen we elkaar niet altijd.

Wij, Vlamingen

Wij gaan op stap;

Wij lopen;

Wij eten friet;

We drinken uit een tas

Wij hebben een schotelvod;

Wij drinken bier;

Wij maken ons valies;

Wij gaan direct vertrekken;

We lopen niet verloren;

Dat gaat plezant zijn;

zij, Nederlanders *

zij lopen.

zij rennen.

zij patat.

zij uit een kop.

zij een vaatdoek.

zij Heineken.

zij pakken hun koffer.

zij starten meteen.

zij verdwalen niet.

dat gaat leuk worden.

Zo we kunnen vertrekken

Oranje boven!!!

* Correc^tter en ruimer dan ‘Hollanders’, want ‘Hollanders’ zijn enkel de inwoners van de provincies Noord- en Zuid-‘Holland’.

Leysstraat en Meir

De winkelstraat waar Nederlanders zich thuis voelen...

Dit is de grote winkelstraat van Antwerpen. Het is *the place to be* om te shoppen. Toch mag je niet vergeten ook naar boven te kijken. In de Leysstraat en Meir staan prachtige herenhuizen en stadspaleizen.

Maar wat heeft Nederland met dit winkelparadijs te maken?

De Nederlanders werden doorheen de geschiedenis 'de vrachtaarders van de oceaan' genoemd. Het handel drijven zit hen in het bloed. Rond 1600 bereikte dit een hoogtepunt met de oprichting van de VOC (Verenigde Oost-Indische Compagnie), een organisatie die de handel controleerde tussen Nederland en Oost-Azië en daaruit enorme winsten haalde. Hun logo was wereldwijd bekend. Dat de Nederlanders nog steeds uitstekende handelaars zijn, merk je op de Meir waar heel wat 'Nederlandse' ketens gevestigd zijn, zoals HEMA, Kruidvat, C&A, Action, Blokker...

Wat je hen moet nageven is dat zo'n logo's en slogans in het oog en het oor springen. Denk maar aan het logo van HEMA (Hollandse Eenheidsprijzen Maatschappij Amsterdam) of Albert Heijn.

Of de reclame-tune van "Kruidvat: steeds verrassend, altijd voordelig".

https://www.youtube.com/watch?v=OdESgkuD_wc

Ze geven aan het bedrijf een grote herkenbaarheid net zoals bij de VOC.

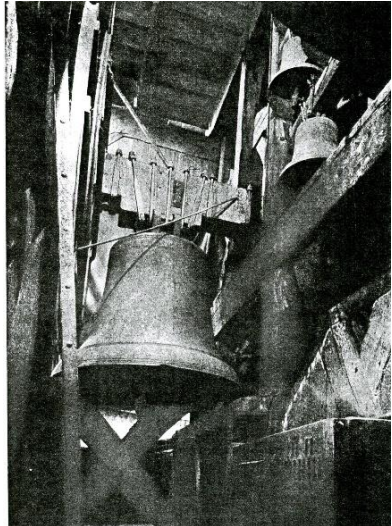
Stel je voor dat jij een eigen zaakje begint. Bedenk dan eens een leuke slagzin en een logo voor jouw nieuw bedrijfje?

Onze-Lieve-Vrouwekathedraal, klokkentoren

Megazwaar, stokoud, gemaakt door een Noord-Brabander
Groenplaats

'De feestklok' Carolus is meer dan 500 jaar geleden, in 1507, genoemd naar Prins Karel, de latere Keizer Karel V. Ze luidt enkel op belangrijke feestdagen. Je hoort ze tot in Borgerhout en Berchem. Ze weegt bijna **6000 kg**.

Probeer eens te schatten hoeveel jongens
en meisjes van 12 jaar samen
6000 kg wegen.

Vroeger waren er 16 stoere klokkenluiders nodig om deze klok te luiden, nu gebeurt het met een druk op een knop. De klokkengieters Willem en Gaspar Moer kwamen uit 's-Hertogenbosch in Noord-Brabant.

Nog een vraagje:

Waarom heet het binnenste van een appel klokhuis?
Kijk maar eens goed als je een appel doorsnijdt.

Onze-Lieve-Vrouwekathedraal

Een heilige die mensen tot rust brengt

Zijdelings van de hoofdpoot van de kathedraal staan veel figuren beeldhouwd in steen. Het zijn allen heiligen. Die herken je aan het aureool of

lichtkrans, de ronde schijf achter hun hoofd. De meeste van deze heiligen hebben meer dan 1000 jaar geleden Jezus' boodschap tot bij ons gebracht. Een aparte heilige is Norbertus. Je herkent hem aan het kleine mannetje onder zijn voet. Heb je hem gevonden? Dat figuurtje heet Tanchelijn of Tanchelm. Hij was extreem fanatiek. Volgens hem mocht je in de kerk pas over Jezus een toespraak houden als je een perfecte christen bent. En een priester die geen voorbeeldige heilige is, zou ons al helemaal niet mogen helpen om het Laatste Avondmaal van Jezus opnieuw te beleven. Later heeft men Tanchelijn slechter voorgesteld

dan hij verdiende en hem als een soort duivel afgeschilderd en uitgebeeld. **De heilige Norbertus, die uit de buurt van Gennep in Nederlands Limburg kwam,** probeerde de mensen terug tot rust te brengen en vroeg te luisteren naar de boodschap. Begrijp je nu waarom Norbertus hier afgebeeld staat met Tanchelijn vertrappeld aan zijn voeten?

Vele schrijvers, Nederlanders en Vlamingen hebben over dit stoute manneke geschreven. Misschien hebben jullie nog nooit van deze schrijvers gehoord...

Hubert Lampo,
Georges Eekhoud

Harry Mulisch
Theun De Vries

Ook Robbe de Hert, een Antwerpse filmmaker, gebruikte Tanchelijn in zijn film *Elixir d'Anvers*.

Ja, ja, vroeger was Tanchelijn nog erger dan Voldemort voor Harry Potter.

Grote Markt, Brabofontein

Brabo en (h)Antwerpen

Je staat hier voor het stadhuis van Antwerpen misschien wel onder de fontein van Brabo. Zie je die reus daar liggen kronkelen met één hand afgehakt?

Het verhaal gaat zo.

Druon Antigoon woont in 'Het Steen'. Hij is reuzengroot, sterk... Hij eist dat alle schippers die op de Schelde varen aan hem tol betalen. Wie dat niet doet hakt

hij de hand af om ze vervolgens in de Schelde te werpen. Brabo, een kleine maar dappere soldaat, bedenkt een list om reus Antigoon te doden. Eerst voert hij Druon Antigoon dronken, en dan kan hij hem gemakkelijk doden. Nadien hakt hij op zijn beurt de reus de hand af en gaat dan de **hand werpen** – zo ver als hij kan – in de Schelde. Nu moeten de schippers geen tol

meer betalen en kunnen de mensen van Antwerpen gemakkelijker naar zee varen.

Nu mag je zeker niet denken dat alles in het verhaal echt gebeurd is; het is dan ook maar een legende. Maar in een legende zit er altijd wél een stuk waarheid verborgen. Hier wil men zeggen dat Antwerpen graag een vrije vaart naar zee heeft en aan niemand graag extra geld betaalt. Anders wordt de haven van Antwerpen te duur en komen mensen uit verre landen niet naar hier om handel te drijven.

De Schelde stroomt vanuit Antwerpen naar de zee, maar loopt wel eerst door Nederland. De Nederlanders zien liever hun eigen havens zoals die van Rotterdam succes hebben. Daarom hebben ze lang geleden, tot in 1863, de Schelde afgezet en elk schip dat naar Antwerpen wilde varen, hebben ze eerst gevraagd om tol te betalen, anders mocht het niet doorvaren.

Grote Markt, Brabofontein

Antwerpse handjes, gebakken door een Nederlandse koekjesbakker

In 1934 organiseerde de Antwerpse banketbakkersvereniging een wedstrijd om een lekker aandenken aan Antwerpen te maken. Jos Hakker nam deel en won met het intussen bekende 'Antwerpse Handje', een heel lekker koekje in de vorm van een hand, gemaakt van zanddeeg, veel boter en bovenop amandelschilfertjes. Jos Hakker was eigenlijk een Joodse banketbakker afkomstig van Amsterdam, die hier het beroep van bakker leerde en een bakkerij begon in de Provinciestraat.

Hakker: is dat geen gekke naam voor de bakker van een afgehakte hand?

Steek nu maar **de handen uit de mouwen**, doe het alleen of **sla de handen in elkaar**. Iemand mag ook **een handje toesteken** in plaats van **met je handen in het haar te zitten**. Lees duidelijk eerst het recept dan zal het **niet uit de hand lopen**, dan is er **niets aan de hand** en kan je nadien je heerlijke koekjes **van de hand doen**.

Maak je eigen koekje. In een kookboek of op internet vind je zeker een recept voor zanddeeg. Gebruik in plaats van een of ander vormpje nu je eigen hand als model voor een Antwerps handje. (Pas op niet wegwerpen ... haha).

Kan je deze uitdrukkingen aanvullen? Kies uit: hart, boezem, boeien, Eerlijk en gemeend dit zeg ik met mijn hand op mijn Doe die dief de hand... aan.

Erken je eigen fouten: steek je hand in eigen

Grote en Kleine Pieter Potstraat

Het roggeverdommeke: het broodje dat al 600 jaar gebakken wordt.

We stappen even in onze teletijdmachine en keren terug naar 1415, meer dan 600 jaar geleden. Pieter Pot, een jonge en rijke Nederlander uit Dordrecht komt in Antwerpen wonen. Hij is niet alleen rijk maar vooral... niet krenterig. (De meeste Nederlanders zijn heel vrijgevig al beweert men het soms anders). Hij heeft namelijk enorme voorraden tarwe en rogge en die deelt hij met de armen. Hij laat op deze plek een kapel bouwen, die je hier nog voor een deel ziet. Op deze plek bouwt hij jaren later ook een grootse abdij, de Sint-Salvatorabdij, die je hier nog voor een deel ziet.

Maar wat is nu dat roggeverdommeke? Herken je de twee woorden: rogge en

verdoemd. Weet je waarom dit zo genoemd wordt? Wel Pieter Pot deelde ook brood uit aan de gevangenen die in de burcht, het Steen, opgesloten waren in afwachting van hun proces. Die kregen daar geen eten tenzij wanneer ze het konden kopen van de bewakers. Maar velen waren te arm, zij waren dan ook bijna

gedoemd om te sterven van honger, dus '**verdoemd**'. Voor hen zorgde Pieter Pot. De menu? Roggebroodjes met rozijntjes zodat ze toch iets extra voedzaam en iets lekkers zoet naar binnen kregen. Begrijp je nu de naam van ons krentenbrood 'het roggeverdommeke'? Ik had toch gezegd dat hij niet krenterig was hé.

Nu kan je deze broodjes nog steeds kopen bij Antwerpse bakkers. Ga gerust eens op zoek in de buurt. Het is een lekker broodje. En vergeet vooral niet de

krenten te tellen. *Hoeveel sneetjes kan je van een heel brood snijden?*

(Strikvraagje)

De Bakker, K3

<https://www.youtube.com/watch?v=yrl3SJBdGDw>

Museum Plantin Moretus – tussen Antwerpen en Leiden

Wist je dat Christoffel Plantin uit Frankrijk kwam? Daarom spreken we zijn naam uit op zijn Frans: Plantin. We schrijven niet Plantijn. De eerste van negen generaties (zowat 200 jaar) die in dit huis gewoond en gewerkt heeft. Dat is de oudbetovergrootvader.

Wist je dat hij ook in **Leiden, Nederland**, een drukkerij begon en zo dé drukker van de Leidse universiteit werd?

Wist je dat zijn 5 dochters al op zeer jonge leeftijd (5jaar) konden lezen en schrijven en zo hielpen in de drukkerij?

Wist je dat het eerste Nederlands verklarend woordenboek opgesteld door Cornelis Kiliaan in dit huis gedrukt werd?

Wist je dat het museum Plantin-Moretus zo heet omdat zijn schoonzoon Jan Moretus zijn rechterhand was?

Wist je dat Jan Moretus eigenlijk Jan Moerentorf heette? Het stond toen heel chique, je naam in het Latijns te zeggen, zoals nu alles Engels moet klinken.

Wist je dat Plantin een gulden passer als logo had en dat op het titelblad van elk boek kwam te staan: het 'drukkersmerk'.

Een passer heeft twee benen. Maar wist je dat er ook een **dubbelinstrument** bestaat? Ga op zoek naar dit instrument. (in het kleine salon)

Bekijk het muziekinstrument goed. Wat zie je?

a) aan de lange zijde:

b) aan de korte zijde:

c) op het instrument:

Er zijn wereldwijd nog slechts drie andere voorbeelden bekend. Het werd gebouwd in 1734 door Joannes Josephus Coenen uit het **Nederlands-Limborgse Roermond**.

Sint-Andrieskerk

Ja, hier is zo veel te vertellen.... Maar wist je dat?

*Andries is afgeleid van Andreas. De apostel Andreas werd in Griekenland gekruisigd, volgens de legende aan een X-kruis; vandaar de naam 'sint-andrieskruis'. Andreas is de beschermheilige van Schotland en Rusland.

*Ook in **Rotterdam en in Amsterdam** staat een Sint-Andrieskerk!

*Vele namen zijn afgeleid van Andries: Dries, Andradus, Andrej, André, Andrea, Andrew, Andy, ...

*Enkele Nederlandse beroemdheden heten André. Ken je **André Hazes** (zanger), **André Rieu** (violist), **André Van Duin** (komiek)?

We gaan eens kijken naar **twee schilderijen die hetzelfde uitbeelden: 'De marteling van Sint-Andreas'** en ook beide door dezelfde kunstenaar zijn geschilderd: **Otto van Veen** (° Leiden 1556). Hij was de belangrijkste leermeester van Rubens. Ga eerst kijken naar het grote schilderij in de kerk op het koor: door enkele restauraties heeft het veel van zijn glans verloren. Ga daarna naar de schatkamer voor het kleine schilderij. Dat is een uitgewerkte olieverfschets (een 'modello') en deze is nog in prima conditie. Ja, die Otto Van Veen kon prachtig schilderen. Het is dan ook niet te verwonderen dat Pieter Paul Rubens veel van hem heeft kunnen leren.

Wie stierf aan welk kruis? (duid aan met 1, 2 of 3)

... = het kruis waaraan Petrus stierf.

... = het kruis waaraan Andreas stierf.

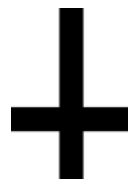
... = het kruis waaraan Jezus stierf.

1

2

3

Sint-Andrieskerk, het eerste glasraam in de Mariakapel

Het glasraam dat Vincent van Gogh zo bewonderde

We gaan eens goed kijken. Het is wel heel bijzonder: **Maria die schipbreukelingen bijstaat**. Op (witte) wolken in de (blauwe) hemel zie je Maria met Jezus. Zij bieden bescherming aan de hulpeloze matrozen op het grote zeilschip dat in stormweer vaart. De eigenaars van de Antwerpse onderneming Cateaux-Wattel hebben dit glasraam uit dank voor een behouden thuiskomst aan Maria willen schenken.

Toen de Nederlands schilder Vincent Van Gogh in de winter van 1885-1886 een tijdje in Antwerpen verbleef, zag hij dit glasraam en hij schreef naar zijn broer. “*Een geschilderd venster dat ik superbe vind, zeer curieus*”. Superbe is eigenlijk een Frans woord dat ‘prachtig’ betekent, wij zouden zeggen ‘**super**’.

Vind jij dat ook? Heeft dit glasraam geen prachtige kleuren? Welke vallen bij jou het meest in de smaak? Het blauw? Het (bruin-)rood? Het groen? Het geel?

Als je groen het mooist vindt dan ben je een beetje als Van Gogh.

Zoek dit detail. Waarvoor zouden deze 2 letters staan? (hint: kijk goed op het glasraam). Denk aan de logo's van de winkelketens (op de Meir).

Storm op zee, Piet Piraat

<https://www.youtube.com/watch?v=DEG8wuiwDmc>

Zuiderterras, de Schelde

Gedenkplaat auto's 'Minerva'

Wil je een mooi zicht op de Schelde? Dan gaan we zoals alle echte Sinjoren, de Antwerpenaren, even flaneren op het Wandelterras. We maken op het Steenplein een kleine klim naar boven. Nu kan je de Schelde eens op een andere manier zien zo uit de hoogte. Misschien liggen er wel enkele schepen langs de kade. Kijk nu ook eens om richting kathedraaltoren. Zie je ook dat reusachtige beeld staan? Ik vertel je er wat meer over.

Zoals jij daarnet kijkt de figuur uit over de Schelde. Het is niet zomaar een dame, het is een Godin, Minerva. Bij de Oude Romeinen was Minerva de beschermster van steden, kunsten en wetenschappen. Ze was wijs en vindingrijk en wordt gezien als de uitvindster van alles wat nuttig en aangenaam is in het leven.

Om zichzelf te beschermen draagt ze op het hoofd een helm en heeft zij een schild bij zich. Zij kijkt dan ook fier naar de rivier in de richting van de zee in de hoop dat vele vrachtschepen van over de ganse wereld naar de Antwerpse haven varen.

Maar in Antwerpen is de naam 'Minerva' vooral gekend door de luxueuze auto's die hier tot het begin van de jaren 1930 gebouwd werden. Toen stopte men ermee als gevolg van de economische crisis. Hier zou je toch ook wel eens willen in rijden denk ik?

Wat hebben deze twee voertuigen met het beeld te maken?

Sint-Pauluskerk

Ben je ook zo overdonderd door de heldere pracht van deze grootse kerk?

Even fabelachtig is ook de grote reeks schilderijen niet minder dan 15 op een rij, alle van de belangrijkste Antwerpse schilders uit de 17de eeuw. Hier vind je Rubens, Van Dyck, Jordaens en nog vele van andere.

Vijf schilderijen vertellen blij nieuws.

Vijf schilderijen vertellen droevig nieuws.

Vijf schilderijen vertellen over de glorie van Jezus.

Wat voor foto's zet jij op Facebook of Instagram? Meestal blijde foto's. De

opdrachtgevers en schilders van het leven van Jezus waren wat eerlijker; zij plaatsten hier ook droevige afbeeldingen. Wat vind jij ervan dat iedereen meestal alleen de leuke dingen op

Facebook/Instagram/Whatsapp zet?

We gaan twee bijzondere schilderijen van een Antwerpse kunstenaar die ... **geboren is in Nederland: Cornelis De Vos** eens wat beter bekijken.

Ze stellen twee blijde momenten voor uit het leven van Jezus, **'De geboorte'** en de **'Opdracht in de tempel'**.

Kijk eens heel goed naar beide. Het belangrijkste personage is het Kind Jezus. De schilder wil ons direct te vertellen dat alles om Jezus draait. Hoe doet hij dat? Let daarbij op het licht, de schikking en de houdingen van de andere personages.

Maar hoe is de schilder te werk gegaan om dit verhaal zo levendig mogelijk

voor te stellen? Kan je ook zien welke kleuren de schilder gebruikt om hier een blij en feestelijk moment van te maken?

Welke kleuren zorgen voor de achtergrond?

Komen deze 2 schilderijen over als een vrolijke boodschap?

Zeeuwse Korenmarkt

(achter het oude gebouw van het Loodswezen)

Een stad moet eten. Daarom zijn er tientallen straten en pleinen die de naam ‘markt’ dragen. Groenten, vlees, vis en zuivelproducten konden maar een beperkte tijd bewaard worden en werden dus dicht bij de stad geproduceerd. Het enige voedingsproduct dat lange tijd kon worden bewaard, was **graan** daarom kon het gekocht worden van gebieden die verder weg lagen. Veel graan kwam uit Oost-Europa, maar ook uit Zeeland. Omdat ‘koren’ de verzamelnaam is voor meerdere soorten graan, werd deze plek, waar de graanscheperen sinds 1562 aanmeerden, Zeeuwse Korenmarkt genoemd.

Graan was trouwens niet het enige product uit Zeeland dat hier werd verhandeld. Ook **meekrap** was belangrijk – niet om te eten, maar als kleurstof. Met de dikke wortelstokken van deze plant werd een rode kleurstof gemaakt om wol te verven. Het is waarschijnlijk niet toevallig dat we niet zover hier vandaan de Verversrui vinden.

Duid hieronder aan met welke natuurlijke kleurstof welke kleur werd gemaakt? Je mag de vakjes ook kleuren.

Kleurstof	Kleur
Saffraan	
Spinazie	
Meekrap	
Henna	
Purperslak	
Indigo	

Het MAS

Een Antwerps museum dat door Nederlanders vorm gekregen heeft

1

2

3

In Rotterdam moest 'Het Zuid' wat opgefleurd worden. In Antwerpen 'Het Noord'.

Het architectenbureau Neutelings-Riedijk uit Rotterdam mocht hier dit prachtig museum bouwen. Ook in Nederland hebben zij vele mooie projecten uitgewerkt.

1) Zij ontwierpen **Het Minnaertgebouw in Utrecht genoemd naar de Belgische sterrenkundige Marcel Minnaert.**

2) Zij ontwierpen **Het Nederlands Instituut voor beeld en geluid in Hilversum.**

3) Zij ontwierpen **Het MAS.**

MAS is eigenlijk een afkorting. Weet je wat die drie letters betekenen?

M = ...

A = ...

S = ...

Zie je de handjes op de rode steen? Van wie zouden die zijn? (herinner je ...)

Welk gebouw zou jij met legoblokjes kunnen nabouwen?

Willemdok

‘Le Grand Bassin’ of ‘Het Groot Dok’ wordt ‘Willemdok’

Aan het Willemdok staan vijf bronzen beelden gemaakt door de Nederlandse kunstenares **Carla Kamphuis-Meijer**. Die beelden zijn gemaakt naar het voorbeeld van de Antwerpse kunstenaar Eugene Van Mieghem. Hij werd geboren in deze buurt, groeide erop en werkte er als scheepsbevrachter. Hij heeft zelfs een museum in Antwerpen.

Zoek de beeldjes van Eugene Van Mieghem op. Welke vind jij het leukste? Teken dat na.

Lange Winkelstraat 5, Protestantse kerk 'Brabantse Olijfberg'

Spoken bestaan ... in spookgedachten.

Anno 1826, een winderige nacht. Een voorbijganger neemt door het glasraam in de Protestantse kerk een verdacht bewegend schijnsel waar, ook al is de deur potdicht. De gealarmeerde buurtbewoners snellen toe en zijn ervan overtuigd dat het dwaallicht van een overledene is die lang geleden in het kerkje was begraven. De koster wordt uit zijn bed gehaald en al even bijgelovig opent hij bevend de kerkdeur. Daar stoot men al gauw op de nuchtere feiten. Het invallende maanlicht wordt weerkaatst door pas opgepoetste kandelaars terwijl voorbischuivende wolken en bewegende takken voor het kerkraam de beweging in het kerkje teweegbrengen. Meteen was de 'spokenjacht' over.

Zo kent niet alleen **Mechelen**, maar ook Antwerpen een verhaal met maneschijn. Gelukkig is deze Antwerpse manespokerij niet zo bekend, en kregen wij niet zoals de mensen uit Mechelen zo'n bespottelijke bijnaam als **Maneblussers**.

Bijna hetzelfde grappig verhaaltje maar in **Middelburg**, Nederland.

Eens in het vroege donker scheen de maan bloedrood aan de hemel. Toen de Middelburgse nachtwacht die maan rood door de ruitjes van de toren zagen schijnen, raakten ze in paniek en meenden dat hij in brand stond. Alle burgers werden gewekt en moesten met brandemmers naar de toren komen. Toen bleek algauw dat er niets aan de hand was. Sindsdien worden ook de Middelburgers 'Maneblussers' genoemd.

Frans Halsplein

Een Antwerpenaar die de 'Gouden Eeuw' van Nederland meer kleur gaf

Het Frans Halsplein is een het groot gezellig plein. Het is een kindvriendelijk, diervriendelijk plein. Er is een basketveldje en een speeltuin voor de kleintjes en heuveltjes om op en af te lopen. Er is ook een plezante stripmuur over een boek van Jommeke. De kinderen hebben er bijna alles te zeggen. Maar ook de beroemde Nederlandse **schilder Frans Hals** heeft hier gewoond toen hij nog klein was en vooraleer zij ouders naar **Haarlem** verhuisden. Ik denk niet dat kinderen toen veel in de pap te brokken hadden.

Zoek eens op de stripmuur de naam van deze straat. Dan weet je waarom de kinderen hier belangrijk zijn.

Schilder: Frans Hals (1582-1666)

Woonde in Antwerpen en Haarlem

Portret: 'Malle Babbe'

Kapsel?

Dier?

Striptekenaar: Jef Nijs (1927-2009)

Woonde in Berchem en Wilrijk (Antwerpen)

Stripfiguur: Jommeke

Kapsel?

Dier?

Het Centraal Station

“In een ‘klein’ stationnetje ’s morgens in de vroege”

Het centraal station van Antwerpen ook Middenstatie genoemd is uitgeroepen als één van de mooiste stations ter wereld. Alhoewel de trein al veel langer een halte had in Antwerpen werd het pas in 1874 een kopstation, dat betekent dat de trein hier niet verder kan rijden, en dus achterwaarts weer het station moest verlaten en een lus rond de stad maken om naar het noorden, richting Nederland, te kunnen rijden. Maar met het aanleggen van de directe Thalys-lijn Parijs – Amsterdam wilde Antwerpen net zoals Brussel een halte zijn voor deze trein. Daarom werd een tunnel gegraven onder de stad, een megawerk dat in 2007 werd beëindigd. Vanop de onderste treinsporen kan je dus 65 meter hoger de grote overkapping bewonderen. Sindsdien kunnen we nog vlotter onze Nederlandse burens bereiken.

Welke bestemmingen in Nederland kan je van hieruit met de trein bereiken?

Akke tutut weg zijn wij ...

<https://www.youtube.com/watch?v=amqDU-XXYZA>

Wie vindt het?

Hieronder vind je in het vierkant namen die iets met Nederland te maken hebben. Zowel horizontaal, verticaal als diagonaal moet je woorden doorstrepen. Met de letters die overblijven stellen we een vraagje.

Schrap de volgende woorden:

MAXIMA / ALEXANDER / PINDAKAAS / FEYENOORD / AJAX / NEDERLAND /
BESCHUIT / MUISJES / WILLEM / ORANJE / WATER / DIJK / PATAT / MOLEN /
DOEI /

A	M	I	X	A	M	L	E	P	F
L	U	W	A	T	E	R	U	A	E
E	I	E	J	N	A	R	O	T	Y
X	S	K	A	K	E	O	F	A	E
A	J	P	I	J	L	E	L	Z	T
N	E	D	A	N	I	E	O	D	O
D	S	M	E	L	L	I	W	M	O
E	T	I	U	H	C	S	E	B	R
R	N	E	D	E	R	L	A	N	D
P	I	N	D	A	K	A	A	S	T

De oplossing is:

. ?